

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkah pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvo mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za izposojništvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Franciškanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana na zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Krvoprelitje v Budimpešti. — Delavstvo demonstira. — Padajo smrtno žrtve.

Klerikalni manevri.

Slovenski klerikalci ne opuste nobene prilike, da bi ne nastopili proti dvema stanovoma: proti uradništvu in proti učiteljstvu. To je že stara pesem, ki je v obče znana. O uradnikih so nesli med narod glas, da samo žro in žro, dasi je znano, da je danes uradnik najubožnejša para, ki gara in gara, pa si ne more nikamor pomagati. Ako mora n. pr. kmet vsled draginje dražje plačevati one stvari, ki jih potrebuje za vsakdanje potrebe, lahko to nadomesti s tem, da tudi on drugim svoje pridelke dražje zaračuna sploh si lahko pomaga na ta ali oni način. Uradnik pa mora vse kupiti, vse plačati — in nihče mu ne povrne za to, kar mora vsled draginje dražje plačevati. One t. zv. draginjske doklade so le mal prispevek v gospodarstvo današnje uradniške bede. Ta beda raste od dne do dne in vršila so se že važna posvetovanja, kako rešiti uradništvo iz vedno naraščajočih dolgov.

Ako pa uradništvo ne more izhajati in mora delati dolge, trpe pri tem obrtniki in trgovci, pri katerih so uradniki odjemali. Država sama je hotela s službeno pragmatiko nekoliko izboljšati razmere in večina strank je spoznala to za potrebno — slovenski klerikalci pa so se postavili proti temu. To je že njihovo staro stališče — žalostno pa je potem, ako uradništvo odločno ne nastopi proti taki stranki, ki hoče pridobivati v mestu ravno v uradniških krogih svoje pristaše, ter jih vabiti na svoj program, da more potem nastopiti proti njim. Kaka stanovska slepota je potrebna ako je uradnik v stranki, ki gre v boj proti narodu, ki bi vsaj deloma rešile uradništvo iz bede. Ljudje, ki so privolili milijone za militarizem, ne privoščijo vinarja uradništvu, ki trpi in dela po uradih. To velja, da bi se zapomnilo.

Isto je z učiteljstvom. Tu velja za klerikalce že staro pravilo, da je treba učiteljstvo — izstradati, kakor doma v deželi, tako nastopajo klerikalci tudi na Dunaju proti vsemu, kar bi izboljšalo gnotno stanje učiteljstva. In vendar tudi tu se najdejo ljudje, ki gredo s stranko, ki je zakleta sovražnica učiteljstva.

Sploh manevrirajo naši klerikalci čudno v parlamentu. Pravijo, da delajo za ljudstvo — v resnici pa ljudstvo od njih manevrov nima ničesar — naj se že ženo z Jožetom Gostinčarjem na čelu zoper Macherjeve fejtone, ali pa naj se bore zoper službeno pragmatiko.

Univerze.

Že zopet se je pojavilo univerzitetno vprašanje. Vlada je prišla do prepričanja, da se mora ugodno rešiti rusinsko vseučiliško vprašanje. Poljaki so sicer protestirali proti rusinskemu vseučilišču v Lvovu — toda kakor vse kaže — ne bo pomagal ta protest.

Rusini dobe svoje vseučilišče. Pri tem so se oglašili Čehi, češ da se to vprašanje ne more rešiti — brez druge češke univerze v Brnu. — In slovenska klerikalna delegacija se je oglašila — za reciprociteto zagrebške univerze. Nam se zdi to zelo malo — in veliko premalo. To ni za nas nikaka kompenzacija. Vsaka zahteva je malenkostna, ker pravzaprav ni nihče proti nji. Stvar ima nekoliko pomena le za naše Primorje, dočim naša sredina s tem ničesar ne pridobi.

V slučaju, da se ta zahteva izpolni, bi pošiljali naši ljudi na jug — naša narodna slovenska meja pa bi se bolj in bolj polnila z

Nemci. Z reciprociteto zagrebške univerze bi le vlada imela lep izgovor, češ da smo dobili, kar smo želeli, in bi smatrala vsako zahtevo po slovenskem vseučilišču kot nepotrebno. To bi bilo klerikalni slovenski delegaciji zelo po volji ker bi s tem imela izgovor, da je bil vseučiliški fond brez pomena.

Rusini so torej vkljub temu, da so Poljaki vladna stranka, danes blizu temu, da se izpolni njih zahteva po vseučilišču — dočim smo mi čimdalje od tega, ker sami ne zahtevamo tega, kar zahtevajo drugi zase. To je zasluga naše katoliško - narodne stranke. Že nekaj let sem vlada mir in pokoj nad slovenskim vseučiliškim vprašanjem — ne zganemo se niti za provizorične stolice v Pragi, niti za podporo našega znanstvenega napredka. Ob priliki, ko je treba govoriti resno besedo, pa obnovimo zahtevo po Zagrebu — ki za našo sredino nima pravega pomena. To so uspehi slovenske politike.

POLITIŠKA KRONIKA.

Avstrijska poslanska zbornica razpravlja službeno pragmatiko državnega uradništva, ali kakoršen je položaj danes je izključeno, da bi se ta predloga rešila še pred Binkoštim, treba bo tudi po praznikih še precej dela, da pride ta predloga do rešitve. Situacija v avstrijskem parlamentu se na vseh straneh presoja skrajno pesimistično. Upanje o gladki rešitvi brambne predloge je popolnoma izginilo, a vlada navdaja strah glede proračunskega provizorija. Vsaka najmanjša prilika lahko izzove najobsežnejši konflikt. Rusini radi odpora Poljakov in nezadovoljive vsebine cesarske odredbe stoji še vedno v opoziciji. Italijani so že zdavnaj objavili svoje skrajno opozicijsko stališče, Hrvati pa ob vsaki priliki izvajajo svojo demenstrativno obstrukcijo. Položaj je skrajno kritičen, zato se vedno bolj širijo vesti, da drugiljudski zbornici ne bo odmerjeno posebno dolgo življenje.

V ogrskem državnem zboru divja najstrastnejši boj med vladno večino in opozicijo. Ta boj gre do skrajnosti, pretepi v večerajšnji seji, dokazujejo, da so poslanci večine, kakor opozicije pripravljeni iti do skrajnosti. V večerajšnji seji je bil z glasovi večine izvoljen grof Tisza za zborničnim predsednikom. Boj večine proti opoziciji je zopet združil slednjo, ki je doslej nastopala v posameznih skupinah do popolne enotnosti. Oglasila pa se je v tem boju tudi ulica, socialna demokracija je proglasila generalni štrajk, ki se bo v protest proti postopanju večine v vprašanju volilne reforme razširil po vsej deželi. Za danes se pričakuje pred parlamentom, kakor tudi iz zbornice razbirljivih dogodkov. Vse redarstvo je na nogah vojaštvo čuva parlament, kjer pa divja najstrastnejši strankarski boj. Situacija je napeta, opozicija hoče vreči Lukacza, da bi prišla v novih pogajanjih z novo vlado do zaželenih zahtev, kakor položaj kaže, morajo tekom teh dni izbruhniti v Budimpešti dogodki, ki bodo nedoglednih političkih posledic za Ogrsko, kakor tudi za avstrijsko državno polovico.

DNEVNI PREGLED.

V naučnem odseku državne zbornice, ki najreši učiteljsko vprašanje uganjajo slovenski klerikalci s konfuznim Vrstovškom tako bedasto komedijo, da se vsi člani odseka vpra-

šujejo, ali so ti ljudje še pri zdravi pameti. Naivni Vrstovšek dela take neumnosti v odseku, da se vsi poslanci, ki se zavedajo važnosti učiteljskega vprašanja vprašujejo, kako more sploh bistvovati stranka, ki uganja tako neumne in zlobne otročarije pri posvetovanju tako važne predloge, kakor je ravno ta o izpremembi § 55 državnega ljudsko-šolskega zakona. Vrstovšek hoče obstruirati to predlogo, katera pa edina jamči, da se slednjič izvede rešitev učiteljskega vprašanja. Ko so bili zadnji zastopniki vsega učiteljstva v Avstriji v dunajskem parlamentu so vse stranke in narodnosti povdarjale važnost učiteljskega vprašanja, v odseku so se celo krščanski socialci izrekli za sprejem Wastianovega predloga, zdaj pa pride Vrstovšek in hoče s svojo nagajivostjo preprečiti hitro delo v odseku. Seveda otročji Vrstovšek ne opravi ničesar, ker v naučnem odseku sede možje, ki jim je učiteljsko vprašanje res na srcu, ki hitro obračunajo s tako duševno ničlo, kakor je Vrstovšek, ki ga pošilja trojica Sušteršič—Krek—Korošec v boj proti učiteljstvu! V postopanju slovenskih klerikalcev ima učiteljstvo najboljši dokaz, kaj je klerikalcem do zboljšanja gnotnega položaja učiteljstva, v taktiki slovenskih klerikalcev se najjasneje izraža Sušteršičevo načelo: učiteljstvo je treba izstradati! V klerikalnem klubu sedi tudi učitelj Jaklič, a ta nima poguma da bi nastopil proti Sušteršičevi hujskariji, on odobrava Vrstovškovo nagajivost, samo, da bi se rešitev učiteljskega vprašanja zavleklo! Taksi so ti prijatelji učiteljstva, gospodje v Slomškovi zvezi.

Kupčija se je slabo obnesla, namreč. »Slovenec« s tem, da je hotel stopiti v službo policije in je zasledoval pota bivšega župana Hribarja. Zaradi te svoje blamaže se »Slovenec« zelo jezi in se skuša izmazati z raznimi izmišljenimi vestmi. Da bi prikril svojo jezo govori o jezi drugih.

Klerikalni denuncijantje, ki so hoteli s zlobnimi namigavanji navesti občinstvo v krivo tolmačenje potovanja bivšega župana Hribarja, se sedaj izvijajo ter hočejo ironizirati ves dogodek. Res pa je, da so pisali še večeraj v Slovincu skrajno podlo, dasi je že vsakdo v Ljubljani vedel, da se je Hribar vrnil že domov. Z ironiziranjem hočejo sedaj prekriti svoje podle denuncijacije. Sicer pa prihajajo iz klerikalnih krogov vedno vesti, ki imajo namen le razburjati občinstvo, tako so te dni prišle iz neke klerikalne oštarije vesti, da je radi septembarskih dogodkov pobegnilo troje uglednih mož, ter se je za vsakega vedel in navajal kraj, kamor so odšli. Nameni te klerikalne fabrike tendencioznih vesti in denuncijacij so popolnoma prozorni; s trosenjem in razširjenjem lažljivih vesti hočejo obrniti pozornost merodajnih krogov na osebe, ki so jih hoteli že za Ribnikarjem denuncirati, a jih je splošno ogorčenje in obsojanje odvrnilo od nadaljnjih denuncijacij. Kakor se po Slovenčevi pisavi vidi, ni prav posebne razdalje med njegovim uredništvom ter denuncijacijskim uradom deželnih odbornikov Lampeta in Pegana.

Debata o učiteljskih zahtevah v naučnem odseku se je nadaljevala v večerajšnji seji. Socialni demokrat Tomschik je predlagal, da naj odsek naučnemu ministru radi izjave zastopnika vlade izreče nezapadno. Nemški nacionalec dr. Hofmann, je povdarjal, da priznava potrebo regulacije učiteljskih plač vse prebivalstvo samo ona vlada ne, ki dobro ve, da trpi radi slabih plač učiteljstva najbolj in edino le šola.

Izjavlja, da bo glasoval za Wastianov predlog. Slovenski klerikalec Vrstovšek je ves čas uganjal neslane komedije, stavil je vsemogoče formalne predloge in hotel tako ovirati razpravo. Do besede seveda ni prišel, ker je bila govorniška lista že izčrpana ter je začel govoriti že končni govor poročevalec Wastian. A Vrstovšek je hotel še na vsak način prodajati svojo modrost ter zahteval proti poslovniku od predsednika, da mu da besedo, a predsednik odseka Tobilka je otročjega Vrstovška, ki ima o parlamentarizmu toliko pojma kakor Gostinčar o češki literaturi, prav očitovsko poučil, da mu ne sme dati besede, narkar je Vrstovšek sedel v kot in hotel motiti poročevalca Wastiana z neumnimi medklci, a Wastian se ni zmenil za bevskanje političkega otročaja in končal svoje poročilo s pozivom, da naj odsek sprejme njegov predlog v celoti in odkloni onega posl. Haldema, ki je predlagal da naj se o učiteljskem vprašanju posvetuje poseben pododsek iz naučnega in finančnega odseka, ker se na ta način stvar le zavleče. Postopanje posl. Vrstovška vsi člani odseka brez razlike strank in narodnosti do skrajnosti obsojajo, celo nemško krščansko socialna Reichspost se norčuje iz njega, češ, da spada v otročji vrtec, ne pa v tako važni odsek, kakor je naučni!

Petdesetletnica »Društva zdravnikov na Kranjskem«. Včeraj dopoldne ob 11. uri se je vršilo povodno: 50letnica »Društva zdravnikov na Kranjskem« slavnostno zborovanje v deželnozborski dvorani, ki so se ga udeležili zastopniki oblasti, kulturnih in stanovskih društev. Zborovanja so se med drugim udeležili župan dr. Tavčar, deželni glavar dr. Ivan Sušteršič, deželni odbornik dr. Lampe, dvorni svetnik vitez Kaltenecker, za Slovensko Matiko in društvo Rdečega križa g. Grasselli, za muzejsko društvo prof. Pajk, za društvo Pravnik dr. Majaron, za društvo slovenskih odvjetnikov dr. Triller, za pisateljsko društvo prof. Perušek, za društvo slovenskih inženirjev stavbni nadsvetnik Klinar, za gremij lekarnarjev g. Sušnik. Navzoči so bili tudi zastopniki vojaških zdravnikov, med njimi višji štabni zdravnik dr. Winternitz, dr. Stare, dr. Bass, dr. Lusenberger. Zbor lječnikov kraljevine Hrvatske in Slavonije, je zastopal njegov predsednik dr. Kosirnik in dr. Čačković, srbsko lekarsko društvo v Belgradu pa dr. Vojislav Subotić. Nadalje so se udeležili slavnostnega zborovanja štajerskega deželnega glavarja namestnik dr. Jankovič, predsednik kluba slovenskih zdravnikov v Celju dr. Rakeš, kot zastopnik proste organizacije okrožnih zdravnikov dr. Koman, Zborovanje je otvoril predsednik »Društva zdravnikov na Kranjskem« dr. Bleiweis vitez Trsteniški, ki pozdravi navzoče in imenoma zastopnike raznih korporacij. Predvsem pozdravi častnega predsednika Društva zdravnikov na Kranjskem, profesorja dr. Valento. Povdarjal je v svojem govoru, da je Društvo zdravnikov na Kranjskem v petdesetih letih obstanka storilo mnogo zdravstvenega in socialnega dela. Društvo je stremelo in stremi, da se pridobitve današnje vede popularizirajo. Stori pa je tudi mnogo za svoje člane. Ima vdovski in sirotinski sklad za svoje člane, sklad za podporo obolelih in onemoglih zdravnikov ter oskrbuje dr. Maderjevo ustanovo. Povdarja, da je naravni razvoj privedel do zblizanja Društva zdravnikov na Kranjskem z jugoslovanskimi, hrvatskimi in srbskimi kolegi. To kulturno zblizanje se je

LISTEK.

Pod jarmom.

Končno se je oglašil v nočni tišini hreščeč glas klisurskih petelinov ter napolnil gorske pustinje z živim pozdravom, napovedovalcem zarje, zlatega solca, življenja in obnovitve pomladnega praznika.

XXXIV.

Rano.

Navzlic svoji razčilenosti je Ognjanov naposled zaspal ter spal krepko dve uri. Pravijo da takšno trdno spanje običe tudi obsojence na večer, ko jih imajo drugi dan usmrtiti. Proti svitu se je zdramil in se oziral naokrog. Priroda se je prebujala. Povsod se je daniilo. Z bleedomodrega obzolja je zibnila poslednja migotajoča zvezdica. Nebo na vzhodu je postajalo čimdalje bolj belo. Rdeč. ognjen trak se je razprostrl ob dolžini gorovja. Prozorne megle so se plazile po jarkih in rebrih Riharice, toda njena snežena krona se je že rudila v blesku vzhodne zarje... Samo Bogdan je bil še pokrit z meglo ter je izgledal otrplo in mrzlo. Vendar megle so se polagoma razpršile, zdaniilo se je popolnoma, zeleni griči, gore in doline naokrog so se smehljale in izpod lazurnega neba radostno gledale na to veselo pomladno jutro. Časih so v goščavi zapeli slavčki.

Ognjanov je vstal, pogledal po utrdbi ležečih vstaših, zavtilih v preproge in halje, pod katerimi so se tresli od mraza ter krenili proti Zlemu Dolu. Šel je, da je z vojnim svetom nekoliko preresetal položaj.

Kmalu je dospel v dolino, ki mu je prese-kovala pot.

Že se je dobro zdanilo. Tudi solnce je že izšlo.

Vstaši v utrdbi so bili že vsi na nogah ter so se pod nadzorstvom desetnika lotili dela. Izdelovali so nov nasip, ki je bil potreben, kajti po noči je dospel nov oddelek, vsled katerega se je število braniteljev pomnožilo. Sedaj so bili bodrejši. Marčev jim je bil pošepetal, da je Ognjanov šel za Tekijo na vohunstvo ter ve zanesljivo, da vstane danes tudi Bela Cerkev... Ta novica jih je nekoliko obodila. Junakom so se zbistrile oči, lica so jim postala odkritosrčna, da, vesela in nekateri so si celo zapeli. Bolgarju lastni humor se je nakrat pojavil... Kar rogali in posmehovali so se onim štirjem Klisurčanom, ki so bili obsojeni v ta namen, da vstrele cigana...

»Samo pet korakov, pa še cigana niste zadeli! šele drugokrat... Imejte ga na duši, reveži!... Ta minuta, za kolikor ste mu podaljšali življenje, je bila zanj strašnejša, nego stoletna muka... Pretrpel je za vse svoje grehe,« je dejal eden.

»Zlod naj vas vzame; napravili ste iz njega mučenika... in sedaj je že v raju pri Mohamedu,« se oglašil drugi.

»Lažeš,« omeni tretji; Dičo in Stamen Garga sta ga vrgla v mlako in sedaj je pri žabah.

Smeh.

»Bre, tako blizu, pa še ena krogla ga ni zadela!« zakliče nekdo. »jaz bi v takšni daljavi zadel celo igračo.«

»Glavo dam, da niste niti merili.«

»Kajpada, kajpada, s takšne daljave bi ga moja stara mati znala ustreliti!...«

»Merili pa smo zares,« se je izgovarjal

eden izmed prizadetih.

»Merili smo, toda pri tem smo zaprli oči.«
»Zares, jaz sem zamižal, pa še le potem, ko sem sprožil...«

Nov smeh.

»A bre, Prdlak, kdo te je le obdaril s takim slovečim imenom?« ga vpraša eden.

»Račko, to ni niti tvoje ime, ti se lažeš!« ga je dražil drugi.

Račko se je čutil razžaljenega.

»Kdo laže? Vprašajte grofa?«

»Ne, ne, ti lažeš!... dokaži, da si zares prdlak?«...

In oni, ki se mu je tako posmehoval, mu je povedal kakega dokaza želi.

»Ali veste kaj? On nas je včeraj smatral za hajduke...«

»Prav ima,« omeni nekdo; Borimeček ga je oropal ter vzel mu iz žepa škarje in vatel...«

»Vzel jih je, vzel, kar tako iz žepa mi jih je vzel, ta hudi duh!« potrdi Račko.

»Čemu so mu bile?«

»Razlomil jih je za naboj v top.«

»Nu, na tak način celo Sebastopol poderemo.«

»Pa tudi naša baterija bo delovala slično zlodolski; niti enega Turka ne pustimo živga.«

»In klisursko cesarstvo potraja na veke nedotakljivo,« se je smejal drugi.

»Kaj tam tako kimaajo?« reče nekdo, obrnivši se proti vzhodu.

Vsi se obrnejo proti tej strani.

Dalekogledne straže so dajale utrdbam dogovorjeno znamenje, češ, da so zagledale sovražnika. V tem hipu sta dva možakarja od straže zdirlja proti Zlemu Dolu, da najavita podrobnosti vojnemu svetu.

Komaj sta glasnika dospela do imenovane utrdbe, prikazeta se od Rahmanlare dva tur-

ška konjeniška oddelka, broječa vsak po kakih dvajset mož. Eden je jezdil po cesti, drugi drvil preko polja. Vstaši so radovedno opazovali, če se mar za jezdec ne pojavijo še druge moči. Toda ničesar ni bilo videti.

»Kdo jih vodi?« so povpraševali vstaši, vpirajoč v poveljnika svoj pogled.

»Ali ne veste, da Ognjanov?« se oglašje nekateri.

»Grof je, grof, lahko prisežem... Naj je preoblečen kakor koli, jaz ga poznam... Na karnarskem kanu, smete mi verjeti!...«

Toda nihče ni poslušal Račka.

»Turki, zagledavši bolgarske oddelke, so obstali in se potem umaknili.«

»Deli so si noge na rame, babeži,« so me-

nili nekateri z veseljem.

Danes še prejde brez boja.

»Zdi se mi, da jih Bela Cerkev zadržuje,« je sodil drugi.

Po utrdbi je zopet zašumelo vsled napor-nega dela in veselega razgovora.

XXXV.

Boj.

Napočil je poldan in minil. Solnce je stalo najvišje na nebu.

V Ognjanovi utrdbi so se vstaši uprav nabeđovali ter urno devali v mavhe in vreče ostanke obeda in suha jedila. Njih izmučeni, zaprašeni, že dober teden ne umiti obrazi so razodevali nemir. Duševna potrlost se je zrkala-lila na njih. Slab uspeh bi jih bodril, toda le za trenutek. Vedeli so, ako današnji dan ne bo odločilen, da bo to gotovo jutrišnji. Čutili so, da se ujma bliža urno. In sedaj pa sedaj so obračali svoje nemirne poglede proti vzhodu, na gole griče in vrhove, kjer so bile videti raz-prašene dalekogledne straže.

zlasti pokazalo na I. jugoslovanskem sestanku za operativno medicino v Beogradu, ki je pokazal, da ne zaostaja jugoslovanska moderna zdravstvena veda za drugimi in da stoji na visokem mestu. Dvorni svetnik vitez Kaltenegger je kot zastopnik deželne vlade naznanil, da se deželni predsednik baron Schwarz ni mogel udeležiti zborovanja, ter zborovalce pozdravil v imenu deželne vlade. Deželni glavar dr. Šusteršič je v imenu dežele Kranjske pozdravil navzoče ter izrazil svoje veselje, da si je Društvo zdravnikov na Kranjskem izbralo ravno naš deželni dom za svoje slavno- stno zborovanje ob 50letnici. Pozdravi zlasti došle goste ter jim želi, da bi se jim dopadlo v naši deželi in da bi odnesli s seboj najlepše spomine. Zupan dr. I. Tavčar čestita društvu na 50letnici ter pozdravlja zlasti goste. Po- udarja, da je ravno ljubljansko stolno mesto dolžno Društvu zdravnikov, ki so veliko svo- jega dela brezplačno izvrševali v prid javnosti, kar vedo najbolje ljubljanski reveži. Prosi, da bi društvo zdravnikov prihitelo mestu vedno na pomoč v javnih zdravstvenih zadevah ter zagotavlja organizaciji zdravnikov simpatije mesta Ljubljane. Predsednik Zbora hrvatskih liječnika za kraljevino Hrvatsko in Slavonijo primarij dr. Kosirnik, čestita društvu k 50let- nici ter naglašuje, da priča jubilej društva, da je bilo osnovano na krepki podlagi. Poudarja po- trebo skupnosti Jugoslovancev na kulturnem delu. Predsednik srbskega lekarskega društva v Beogradu, Vojislav Subotić, čestita v imenu navedene korporacije k petdesetletnici Dru- štva zdravnikov na Kranjskem, želi, da bi ostale tudi v bodoče vezi naših jugoslovanskih kulturnih društev tesne in nazdravlja društvu k nadaljnjemu uspešnemu delovanju v bodoče- nosti. Nato je imel dr. Alfonz Levičnik slav- nostni govor: »Petdeset let medicine«. Po pre- davanju se je zborovanje zaključilo. Popoldne so si gostje ogledali deželno bolnišnico in po- tresno opazovalnico.

Nadvojvoda Friderik je včeraj dospel v Ljubljano ter se nastanil v Hotelu Union. Radi žalovanja vsled smrti vojvode Cumberland- skega se ni udeležil sinočnjega Matičinega koncerta, ter se tudi ne udeležil plesa v kazini. Ljubljanske šole so vsled njegovega dohoda bile včeraj popoldne in danes ves dan pouka proste.

Nadvojvoda Friderik se je pripeljal v Ljub- ljano včeraj zjutraj ob 6. uri. Popoldne si je ogledal vojaško strelišče na Dolenjski cesti ter je uredništvo Slov. Ilustr. Tednika tam foto- grafiralo njega in njegovo spremstvo. Slike priobči Slov. Ilustr. Tednik prihodnji teden. Po- poldne si je ogledal privatno strelišče pod Rož- nikom. Danes je pri deželnem predsedniku velik galadine. Zvečer ob 6. uri se bodo pa ra- vnotam razdelile nagrade častnikom najbolj- šim strelcem.

Ker se tiska dvobarvno, se je ta teden Slovenski Ilustrovani Tednik za en dan zakas- nel ter izide šele danes popoldne. Po Ljubljani ga dobe še nočijo, drugod pa jutri zjutraj oz. do- poldne gotovo, ker se bo še danes popoldne oz. zvečer ves razposlal. Prihodnji teden pa izide zopet v četrtek.

Moderni dogodek v Ljubljani. Pravijo, da se Ljubljana ne modernizira, vendar se tudi pri nas dogajajo čisto na tihem dogodki, ki še v večjih mestih vzbujajo splošno pozornost. Tako se je te dni govorilo, da je pobegnila nenadno iz Ljubljane 15letna gojenka L. nekega tukaj- šnjega trgovskega zavoda. Stariši so slučaj na- znanili policiji, ki je prišla begu hitro na sled in konstatirala, da je mlado pustolovko odvedel iz domače hiše neki 29letni Franc Podbevšek. Slučaj je takle: Nedavno tega se je vrnil ime- novani Podbevšek iz Avstralije, kjer je delal na sladkornih plantažah in si zaslužil lepo svoto denarja. Podbevšek je bil čeden mladenič, zla- sti je ugajal našemu nežnemu spolu, ki ga je po- znalo pod imenom Avstralec. Doživel je v Ljubljani marsikako prijetno ljubezensko dogo- dovščino. Pretekli teden se je seznanil kar tako mimogrede v parku na Slovenskem trgu z mlado petnajstletno gojenko trgovskega tečaja gospodično L., ki je bila zelo močno razvita in lepa dekle. Sedela je v parku v družbi nekega Leopolda Drameja iz Zibike na Štajerskem. Podbevšek se je parčku takoj približal in s svojo veliko prakso v ljubezenskih zadevah si je pridobil skoro zaupanje mlade gospodične, kateri je elegantni Avstralec jako imponiral. Ni ga stalo dosti truda da je punco pregovo- ril za beg iz domače hiše v Avstralijo. Z denar- jem je pridobil na svojo stran Drameja in te- sarskega pomočnika Habiča, da sta mu poma- gala pri begu. Podbevšek se je odpeljal v Na- brežino, v Ljubljani pa je nakupil Habič za mladopustolovko obleke in Drame jo je odpeljal v Nabrežino, kjer jo je sprejel v svoje varstvo Podbevšek. Oba begunca — Podbevšek in spre- mljevalka sta se nata takoj odpeljala v Italijo, kjer sta se nekaj časa mudila v Milanu, a na- to sta odšla v Genovo, kjer sta se ukrcala na nek parnik za Avstralijo. — Ljubljanska po- licija je prišla po ovadbi celi zadevi takoj na sled ter izročila deželnemu sodišču oba sokriv- ca Habiča in Drameja, proti beguncema pa iz- dala tiralnico ter brzojavno obvestila vse pri- staniške urade o begu. Kakor rečeno je to po- polnoma nov dogodek za Ljubljano, ter se o njem splošno razpravlja po mestu. Ljubljana se torej vendarle modernizira in to v vseh ozirih.

Vedno le ženske! Pred nekaj dnevi se je v ljubljanskem Tivoliju odigral med nekim vo- jakom in nekim delavcem krvav spopad. Vojak — narednik je sedel zvečer v parku z nekim dekletom, kar naenkrat pride k parčku nek de- lavca, ki hoče s silo odpeljati vojaku dekle, češ da je to njegova ljubica. Vojak in delavec sta se spopadla, delavec je dobil s sabljo udarec po glavi, vojak je pobegnil in pustil na bojišču svojo kapo, pobegnila pa je tudi nezvesta lu- bica. Ljubljanska policija pa se je začela zani- mati za to ponočno ljubico in jo tudi izsledila. Piše se Hermina Bukomeritsch, in je prišla za- četkom tega meseca s svojim ljubimcem delav- cem iz Dunaja. Ljubimec jo je nastanil nekje v Trnovem, a posebno zvesta Hermina ni bila, znala pa tudi ni razločevati svojega od tujega,

tako je izmaknila neki sostanovalki svilen šerpo, svoji gospodnji pa srebrno ovratno ve- rižico. Najraje pa je hodila na nočne ekskurzije po Ljubljani. Policija jo je sedaj aretirala in izročila sodišču.

V Samasovi tvrdki so livarji začeli stav- kati.

Samoumor. V Trbovljah se je ustrelil 21 letni rudar Peter Ljubša, doma iz celske okoli- ce. Sporekel se je z bratom zaradi nekega de- kleta, odšel je v gozd in se je ustrelil v srce. Zjutraj so našli mrtvega v gozdu.

Ustanova za dva revna bolna mornarja. Razpisana je ustanova viceadmirala barona Wüllerstorff-Urbaira za dva bolna revna mor- narja po 140 K. Natančni pogoji so razvidni iz razpisa, ki je javno nabit na mestnem ma- gistratu.

V Toplicah na Dolenjskem in po okolici se je razširila huda škrlatinka, ki je zahtevala že več žrtev. Dosedaj se je lotevala le otrok, sedaj pa se prijemlje že tudi odraslim.

Areiran brijaški pomočnik. Temeljem ti- ralnice belovarskega sodišča je tukajšnja po- licija aretirala 19letnega brivskega pomočnika Marko Ljubiča, ker je zasledovan radi neke tatvine.

Velik medved. Kakor smo že poročali je orožnik iz Koprivnice na Kočevskem v kočev- skih gozdih srečal in ustrelil na svoji patrulji velikega medveda, ki ga je sedaj izročil tur- jaškemu gozdarskemu uradu; ubita zver tehta 300 kg, ter je dolga 170 cm in približno osem let stara.

Preprečeni atentat na kralja Karola. Ru- munska policija v Brašju je razkrila načrt o nameravanem atentatu na rumunskega kralja Karola. Atentat so hoteli vpriporiti trije ruski anarhisti, ki so skušali pridobiti za svoj načrt trgovske sotrudnike v Braili. Anarhisti so hoteli spraviti kralja s sveta z bombo. Ruski anarhisti so še v pravem času pobegnili, ne da bi policija zvedela za njih imena. V Galacu je bil aretiran neki zarotnik, ki je simuliral blaznost. Hotel je skočiti iz železniškega vlaka kar se mu pa ni posrečilo. Policija domneva, da je aretiranec identičen z anarhistom Stau- bom.

Koncert »Slovenske Filharmonije« se vrši v soboto na vrtu hotela »Lloyd«. Spored ostane nespremenjen, kakor je bil sestavljen za sredo, ki se pa zaradi neugodnega vremena vršiti ni mogel. Dirigira g. kapelnik Teply. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 40 v.

Kinematograf »Ideal«. Danes v petek dne 24. maja specialni večer: 1. Kolin in most čez Reno. (Potovalna slika). 2. Neprijetno prese- netenje. (Komična učinkovitost). 3. Kakor so stari peli. (Dramatično). 4. Slika tete Eulalije. (Komično). 5. Otroški vrtec psov. (Kolorirana živalska slika). 6. Tako ginevajo sanje o sreči. (Amerikanska humoreska). Jutri senzacijska artistska drama »Darilo smrti«.

Trst in Primorje.

Mladi zločinci. Policija je aretirala nekega 12letnega R. K. iz Sv. Jakoba, ker je v dru- žbi dveh tovarišev odprl neko izložbeno okno in ukradel iz njega blaga v vrednosti 3 K 30 v. Mladega tatu so izročili starišem.

Zaradi nenravnosti so aretirali nekega C. Argiera starega 22let, ker je nagovarjal nekega dečka k nenravnosti. Argie taji. Obdžali so ga v zaporu.

Zaradi nesrečne ljubezni. Delavca J. K., star 31 let je odslavila ljubica. J. K. je bil za- radi tega tako obupan, da je šel pred njeno stanovanje in si tam pognal kroglo iz samo- kresa v prsa. V bližini službojuči stražnik V. Batič je pritekel na mesto ravno v hipu, ko si je hotel nesrečnež pognati še drugo kroglo v glavo, rekoč: »Pustite me umreti.« Kljub težki rani se je še boril s stražnikom za samo- kres, tako da se je stražniko komaj posrečilo odvzeti mu ga, ne da bi se sprožil. Nesrečneža so prepeljali v bolnico, in so ga takoj operirali. Krogla mu je šla skozi pljuča in obtičala v hrbtu. Težko će okreva.

Koncert „Glasbene Maticе“.

Sinoči je priredila »Glasbena Matica« koncert na čast g. častnikom, ki so došli v Ljubljano k strelnemu tekmovanju gorskih polkov. Dvorana »Uniona« je bila pri- prosto pa slavnostno dekorirana ob kraju v zelenjem prepletenim z rdeče-belo-rdečim in črno-rumenim trakom. V ozadju je stala cesar- jeva podoba, na eni strani slovenska trobojnica na drugi cesarska zastava. Okoli tričetrt na 8. se je začela dvorana polniti. Unionska dvorana menda še ni imela v sebi toliko visokih gostov, kakor ravno včeraj, kajti v Ljubljani so take prireditve redke. — Nemogoče je našteti vsa imena vseh različnih zastopnikov, ki so se ude- ležili koncerta. Koncert je bil res nekaj repre- zentativnega.

V prvih vrstah so se zbrali visoki dostoj- anstveniki ekselencija podmaršal Dankl po- veljnik 14 armadnega zbora, in vsi višji dostoj- anstveniki, ki sedaj bivajo v Ljubljani. Nadvoj- voda Friderik se vsled dvorne žalosti ni ude- ležil koncerta. Dvorano so napolnili po večini častniki s svojimi damami, bilo jih je do 300. Med zastopniki smo opazili gosp. župana dr. Ivana Tavčarja, deželnega predsednika ba- rona Schwarza in deželnega glavarja dr. Šu- steršiča. Zastopani je bil občinski svet po svojih svetnikih, dež. odbor, zastopniki vlade, sodi- šča, šol in raznih uradov; zastopani je bil stolni kapitel in semenišče, trg. obrtna zbornica in razne javne korporacije, društva itd. Iz dam nam je omeniti gospo županjo dr. Tavčarjevo, gospo dež. glavarja dr. Šusteršičevo. Bilo je tudi mnogo dam iz oficirskih krogov. Toaleti je bila soire; damski svet se je odlikoval po krasnih toaletah. Gostje so napolnili celo dvo- rano, mnogo častnikov je bilo na galeriji. Ma- tični zbor je nastopil z orkestrom pod vod- stvom g. Hubada. Večer se je otvoril s cesar- sko pesmijo, ki jo je pel zbor z orkestrom in so jo navzoči stoji poslušali.

Program koncerta je bil srečno izbran in je nudil same domače skladbe:

- O. Hugolin Sattner: Zbor »Aleluja« iz oratorija »Marijino Vnebovzetje«.
- Tri hrvatske narodne pesmi, harmoni- ziral A. Anđel:
 - Oj, jesenske duge noči!
 - Igra kolo...
 - Dragi je daleko.
- Trije zbori a capella iz novejše sloven- ske glasbe:
 - E. Adamič: Petnajst let.
 - E. Adamič: V snegu.
 - dr. G. Krek: Kakor bela golobica.
- Davorin Jenko: Zbor ciganov iz ljudske igre »Vračara« s spremljevanjem orkestra.
- Tri slovenske narodne pesmi, harmoni- ziral M. Hubad:
 - Škrjanček poje, žvrgoli.
 - Pod oknom.
 - Bratci veseli vsi...
- Dr. A. Schwab: »Dobro jutro!« Koncert- ni valček s spremljevanjem orkestra.

Zbor Glasbene Maticе je bil na vrhuncu. Posamezne točke so izzvale vihar aplavza, »Igra kolo« in »Dobro jutro« sta se morali po- navljati. Splošno je podala Matica gostom krasen užitek in se ga bodo gotovo vsi z vse- ljem spominjali. Čestitati moramo »Matici« na tem vspehu, saj je ona naš ponos, ki kaže onim, ki nas poznajo, našo pesem o taki dovršenosti; da se ji čudijo. Zbori so se vršili drug za dru- gim — in je trajal do 10. zvečer. Po koncertu so se gostje razšli v restavracije. Mislimo da je koncert »Glasbene Maticе« bil nekaj najlep- šega, kar smo mogli v Ljubljani umetniškega nuditi vojaškim gostom. Koncertni vodja Hu- bad je bil predstavljen višjim vojaškim dostoj- anstvenikom, ki so mu čestitali k uspehu.

V Budimpešti teče kri.

Nenormalne razmere na Ogrskem.

V zadnjem času je na Ogrskem zavladalo razmerje, ki nam prinaša vsaki dan vznemir- jajoče vesti. Na Hrvatskem vlada nasilje in terorizem, ki je škodljivo državnemu ustroju in ki je škandal ne samo za ogrsko polovico naše monarhije, temveč za vso našo monar- hijo. V ogrskem parlamentu so se poslanci medsebojno pretepali, in sedaj smo pa dobili še poročila o krvavil dogodkih na ulicah v Budimpešti.

Delavski manifest.

Delavstvo je hotelo manifestirati za splo- šno in enako pravico, a manifest se je izpre- menil v strašno in katastrofalno sliko. So- cialna demokracija je proglasila generalno stavko za včeraj v Budimpešti. Delavstvo je hotelo za vsako silo prodreti pred parlament in impozantne mase delavstva so korakale proti parlamentu, toda

parlament je bil zastražen

z vojniki in policijo tako, da delavstvo ni mo- glo prodreti kordonov. Ker je pa delavstvo hotelo prodreti naprej za vsako ceno, so se odigrali na ulici tragični prizori.

Vojaštvo

je imelo strogo povelje, da prične pri izgre- dih takoj uporabljati orožje. Puške je imelo vo- jaštvo ostro nabite in tudi policija je imela v revolverjih ostre patrone. Vendar se je vo- jaštvo vzdrževalo do zadnjega, dokler ni de- lavstvo pričelo naskakovati njih kordone in hotelo prodreti s silo.

Prvi strel.

Ko le ni bilo mogoče brez orožja iziti od obojestranskega nasilja je pričelo delavstvo streljati iz revolverjev, vojaštvo pa je odgo- varjalo s salvami. Boj se je pričel okrog 11. ure popoldne.

Prve žrtve.

Takoj po prvih streljih vojaštva je padlo mnogo delavstva. Prva smrtna žrtev je bil delavec Holup. Zadet od vojaške kroglice je pa- del na tla in izdihnil svojo dušo. Pri tej priliki je padlo še okrog 80 delavcev, kar se pa ne da še natančno konstatirati. Delavstvo se je valjalo v krvi po tleh, dokler jih rešilna eks- pedicija ni spravila v bolnico. Vojaštvo je porabljalo orožje v več ulicah, ker je delav- stvo hotelo prodreti od več strani pred pa- lament.

Množica demolira hiše.

En oddelek demonstrantov je naskočil pa- lačo nadvojvodinje Klotilde in pobil vsa okna. Drugi oddelek demonstrantov se je pa vrgel na uredništvo časopisa »Pester Journal« in ga demoliral. Delavstvo se bojuje proti vojaščini in policiji na življenje in smrt. V nekaterih uli- cah je vojaštvo delavstvo potisnilo nazaj, v drugih pa prevladuje delavstvo in skuša pro- dreti naprej.

Barikade.

Pri spopadih delavstva z vojaštvom, so se skušali delavci zavarovati pred posledicami, zato so si na ulicah napravili barikade. En oddelek demonstrantov se je zabarikadiral v neko novo stavbo in je od tam streljal na po- licijo. Policija je napadala delavstvo tudi z orožjem. V drugi uici so demonstranti pre- kucnili tramvajske vozove, si napravili iz njih barikade in so izza vozov streljali na policijo. Pobili so po ulicah tudi svetilke in razbili kan- delabre, da bi onemogočili zvečer razsvet- ljava.

Razburjenje.

Po Budimpešti in po ogrskem parlamentu vlada silno razburjenje vsled teh dogodkov. Sila mučen vtis pa je napravilo vedenje zbor- ničnega predsednika, ki je spričo teh dogo- kov vzdrževal se vsekega sočustvovanja in je brezobzirno odražal poslance od vseka- kega govora o teh dogodkih. Ko mu je posla- nec Polony zaklical:

Na ulici teče kri! Šolske otroke more!

mu je predsednik državne zbornice zaklical popolnoma brezobzirno: Mi zborujemo na- prej in naj se preliva po ulicah kri kolikor hoče.

Naj padajo žrtve, to je v interesu drž. miru!

Ti klici kažejo skrajno brezobzirnost in nasilnost ogrskih vladnih krogov.

V posemeznih ulicah je popadlo po 100 do 150 delavcev. Nekateri so bili takoj mrtvi. Vsega stavkajočega delavstva je do 60.000. V glavnih ulicah je delavstvo razdeljalo proda- jalne, udrla in oropalo banke, demoliralo ka- varne. Pohištvo je pa zmetalo na ulice, da si napravi iz njega barikade. Ministrski svet hoče razglasiti obsešno stanje. Nemir se na- daljuje in med prebivalstvom je silno raz- burjenje, da se ne poostre. Koliko je dosedaj smrtnih žrtev, ni še dognano. Ranjenih je mnogo sto oseb.

Kregar pred sodiščem.

(Izvirno poročilo.)

Celje, dne 23. maja.

Dopoldanska razprava.

V mali zaduhli porotni dvorani celjskega okrožnega sodišča se je danes dopoldne pričela obravnava zoper bivšega podpredsednika kranjske trgovske in obrtniške zbornice, **Ivana Kregarja** in njegovo soprogo **Elizabeto Kregar**, zoper soprogo »Slovenčevega« urednika **Franciško Štefe** in privatnega uradnika **Ivana Eržena**, nekdanjega uslužbenca trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Senatu predseduje višji deželnosodni svet- nik dr. **Adolf Roschanz**. Kot votanta funkcio- nirata sodnika **Ivan Erhatič** in dr. **Herman Wa- tzulik**. Državno pravdnišvo zastopa dr. **Rojic**.

Kregarja, gospo Štefetovo in gospo Kre- garjevo zagovarjata celjska odvetnika dr. **Vrečko** in dr. **Fritz Zangger**, zagrizen nemški protestant, soobtoženca Ivana Eržena pa dr. **Vekoslav Kukovec**.

Porotniki so sledeči: Karel Samec, Josip Vengust, Robert Diehl, Franc Deticšek, Anton Cvahte, Matija Benčan, Hugo Wretschko, Ja- nez Počivalnik, Simon Wutt, Martin Schuster, Janez Binc in Jurij Samec; kot namestniki: Ravnika Ivan in Gajšek Jože.

Zgodovina cele afere sega v l. 1908., ko so se vršile dopolnilne volitve v kranjsko trgo- vsko in obrtniško zbornico. Rezultati volitev v to korporacijo so kakor znano velikega po- mena za vsako stranko. Trgovska zbornica in zgolj strokovna organizacija, temveč obsega njen delokrog tudi splošne javne koristi. Zlasti pa imajo trgovske in obrtne zbornice voliti po- slance v deželni zbor. Klerikalci se že leta in leta zaman trudijo, da bi dobili v trgovski zbor- nici večino, kar se jim še dosedaj ni posrečilo. L. 1908. so napeli vse sile, da bi prodrli. Mož, ki naj bi pripravil ves teren za klerikalni zmago je bil **Ivan Kregar**, orodje pa takratni diurnist **Ivan Eržen**. Parola je bila: Napredne davko- plačevalce potom falzificiranja davčnih pri- stojbnih pomakniti iz višjega razreda v nižji razred, ali pa popolnoma izčrtati. Kregar je imel čisto natančne informacije o političnem prepričanju volilnih upravičencev; dobil jih je od župnikov na deželi in klerikalnih zaupni- kov. Treba je bilo torej iti samo na delo. Za fabriko, kjer naj bi se fabricirali klerikalni vo- lili, napredni pa degradirali, oziroma izčrta- vali, je Kregar določil svoje stanovanje. Tjakaj mu je zapeljani Eržen nosil cel mesec novem- ber in december listke iz občinskega katastra, iz katerega je Kregar potem napravil zase po- sebni volilni imenik. Ta volilni imenik je po- tem Kregar primerjal z doposlanimi župniškimi izkazi, v katerih so bili zaznamenovani volilci naprednega in klerikalnega mišljenja. Za se- stavo volilnih imenikov je potem Eržen na pdlagi Kregarjevih informacij in navodil davčne postavke falzificiral in sicer na ta način, da je klerikalnim volilcem dayek zvižal, naprednim pa znižal ali pa napredne listke celo zavrgel. Potom teh sleparij naj bi klerikalci prodrli v drugem razredu obrtnega odseka, kar se jim je pa, ker je prišla stvar še v pravem času na dan, popolnoma ponesrečilo.

Cela štiri leta je ostala ta delikatna stvar, ki jasno dokazuje, kako umazanih sredstev se poslužujejo klerikalci v dosego svojih name- nov, tajna. Za časa volilnega boja za občinske volitve v Ljubljani so napredni ljub. listi ne- nadoma zvedeli za te umazane sleparije in spravil vso afero v javnost. Državo pravdni- štvu je hočes nočes moral odrediti preiskavo. Klerikalci so bili radi tega silno poparjeni. Na- peli so kakor znano vse sile, da bi potlačili to neljubu jim afero. Prosičali so v Ljubljani, v Gradcu, na Dunaju pri justičnem ministru, a vse zastoj. Pri preiskavi so prišle na dan tako delikatne stvari, da so obdolženci morali priti pred poroto. Izbrali so si sami celjsko poroto, pred katero se morajo sedaj zagovar- jati. S kakim vspehom, to bomo videli.

Ob tri četrt na 11. je pričel predsednik s čitanjem slovenske obtožnice, ki obsega celih 18 strani. Pri tej priliki je prišlo edinemu nem- škutarskemu porotniku Hugonu Wretschkotu nenadoma »slabo«. Prosil je predsednika, naj ga izpusti domov, njegovo prošnjo je podpiral tudi dr. Kukovec, a predsednik ga je pozval, naj še malo potrpi. Ko je bilo čitanje sloven- ske obtožnice končano jo je predsednik pričel čitati še v nemškem jeziku. Dr. Kukovec se temu protivi, a državni pravdnik zahteva, da se prečita edinemu Nemcu na ljubo nemško. Se zgodi. Porotniku Wretschkotu postane zo- pet slabo, nato stopi na njegovo mesto slo- venski porotnik Jože Gajšek.

Obtožnica obdolžuje Ivana Kregarja in Ivana Eržena hudodelstva zlorabe uradne oblasti, gospo Kregarjevo in gospo Štefetovo

radi sokrivde, Eržen je vrh tega tožen še radi goljufije.

Obtoženec Eržen.

Obtoženec Eržen prizna svojo krivdo in izvaja:

L. 1902. sem stopil v trgovsko zbornico v Ljubljani v službo kot diurnist z mesečno plačo 60 K, ki se mi je tekmo 6 let zvišala na 100 K. Radi slabe plače sem bil vedno v velikih denarnih stiskah. Štetetu, s katerim sem bil znan že od mladosti, sem ponovno potožil svojo mizerijo. Rekel mi je, naj se obrnem za pomoč h Kregarju, ki mi jo je tudi obljubil.

V tem času, to je l. 1908. so se že vršile priprave za dopolnilne volitve v trgovsko zbornico.

Davčni uradi morajo pošiljati trgovskim zbornicam davčne odkaze vseh trgovcev in obrtnikov. Iz teh davčnih izkazov se izpolnjuje občinski kataster, ki služi kot podlaga za izvršitev volilnih imenikov. Občinski kataster obstoji iz malih tiskovin, na katerih se označi davčna občina, ime obdačenca, njegova obrt in pa davek, ki mu je odmerjen. Vsak davčni urad ima svojo škatljico, v kateri so spravljene listke, urejeni po vaseh alfabetično. Listke iz občinskega katastra sem nosil meseca novembra in decembra h Kregarju na dom, kjer smo potem davčne podatke naprednim volilcem zmanjševali, klerikalcem pa zviševali, da bi zmagali. Približno 500 naprednih volilcev smo potem znižanja davka pomaknili v tretji razred, kjer se klerikalci niso bali za zmago, klerikalce pa smo pomaknili v drugi razred, kjer so potrebovali glasov. Pri izvrševanju tega dela je bila večinoma navzoča gospa Štetetova, ki je pomagala, gospa Kregarjeva pa je dajala navodila svojega soproga. Manipulacije so bile že dovršene, ko je oficijal trgovske zbornice, g. Golob prišel sleparijam nenadoma na sled in klerikalne načrte preprečil.

Inkriminirani list.

Senatni predsednik Roschanz pokaže obtožencu neki list, na katerem je bilo zapisano več imen volilcev s pristavkom: »Naj se pomaknejo v višji razred.«

Eržen: »To je pisal Kregar. Poznam Kregarjevo pisavo.«

Državni pravdnik: »Torej liberalce ste spravljali dol, klerikalce pa gor. Nekaj naprednih glasovnic ste tudi raztrgali. Ali ste pa imeli garancijo, da je bilo dotičnih 500 oseb, katerim ste pomagali v drugi razred, res klerikalci.«

Eržen: »V tem oziru sem bil čisto na jasnem, ker je imel Kregar natančne podatke od župnikov na deželi.«

Sodnik Erhatič: »Kako pa je bila gospa Kregarjeva udeležena pri teh manipulacijah. Ali vam ni rekla nekoč: »Le festen goljufajte liberalce, saj to ni greh.«

Eržen: »To je sicer rekla, ampak samo tja v en dan.«

Odvetnik Vrečko: »Kregar Vam je obljubil baje 500 K za to delo, kakor ste rekli.«

Eržen: »Obljubil mi je, ampak jaz sem mu na to odgovoril, da mi ni toliko za denar, ampak za službo.«

Dr. Zanger: »Kolikokrat je bila Štetetova gospa navzoča pri manipulacijah.«

Eržen: »Okolu 20krat.«

Dr. Zanger: »Ali ste imeli vi kako škodo radi svojega dejanja.«

Eržen: »Seveda, namignilo se mi je, naj zapustim službo prostovoljno, kar sem tudi storil.«

Ob pol dveh popoldne predsednik prekine dopoldansko razpravo. Obravnava se nadaljuje ob tri četrt na 4. popoldne.

Popoldanska razprava.

Začetkom popoldanske razprave je stavil senatni predsednik na Eržena več vprašanj.

Predsednik: »Kaj je bilo z Dachsom, ki je bil takrat kandidat klerikalne stranke?«

Eržen: »Dachs je opozoril Kregarja, da lahko zgubim službo v zbornici radi svojih dejanj.«

Predsednik: »Kaj je s Štetetom?«

Eržen: »Štefe je nekoč napram meni izjavil, da bi mi Kregar lahko preskrbel kako službo, a je »prefavlast.«

Predsednik: »Kaj je s škofovo menico.«

Eržen: »Nekoč sem se obrnil na škofa kot protektorja in ga prosil pismeno za podporo.«

Predsednik: »Ljudska posojilnica.«

Eržen: »Posojilo pri »Ljudski posojilnici« sem dobil že poprej. Žiriral mi je Kregar in sicer 200 K. Ker denarja popreje nisem mogel izplačati, je vrnil denar »Ljudski« Kregar. Meni je izjavil, da je to kot plačilo za delo, katero sem storil pri volitvah 1908. S to vsoto naj bi bila izplačana nagrada 500 K, katero mi je Kregar obljubil, če izvršim znane manipulacije.

Predsednik: »Kaj pa Šusteršičeva podpora.«

Eržen: »Dr. Šusteršič je dal nekoč moji ženi 50 K podpore.

Predsednik: »Ali mislite, da Vam je dal to kot hvaležnost za zasluge za klerikalno stranko.«

Eržen: »Najbrže, Šusteršič ne da tako 50 K.

Predsednik: »Kaj je z mizarsko zadrugo.«

Eržen: »Meni se očitno, da sem delal pri mizarski zadrugi zdrabo. Glede na očitke odgovarjam, da vladajo v šetvidski zadrugi naravnost škandalozne razmere. Odborniki zabavljajo neprenehoma eden čez drugega, k meni je prihajal sedaj ta, sedaj oni odbornik in se pritoževal čez drugega. Jaz sem odgovarjal vedno nato: »Ja, ja, bo že tako.« Odborniki so si drug drugemu očitali lopov, falot, ravbar itd. Denar, katerega sem poneveril, sem že vrnil.«

Državni pravdnik: »Pravijo, da ste Kregarja ovadili le iz maščevanja radi tega, ker so vas klerikalci pustili na cedilu.«

Eržen: »Ni res! Jaz sem o tem govoril tudi že takoj po volitvah. Izdal sem stvar le radi tega in priznal, ker so mi prišli na sled.«

Državni pravdnik: »Ko sta Vas Kregar in Štefe poklicala na odgovor, ste baje rekli, da ničesar ne veste o falsifikacijah.«

Eržen: »Ni res. Štefe mi je celo nekoč rekel v Zadrugi Zvezi: Če boste še kedaj govorili o tem, bomo drugače obračunali z Vami.«

Državni pravdnik: »Očitajo se Vam vsa mogoča dejanja, radi katerih sicer niste toženi, samo to nam pojasnite, kaj je bilo z onimi 150 K, katere ste poneverili pri tvrdki Tauzher v Ljubljani.«

Eržen: »Inkasiral sem za trdiko 150 K in nato pobegnil v Sarajevo. Toda gospo Tauzherjevo sem obvestil o svojem dejanju in ji tudi sporočil, da bom denar povrnil. Ker pa sem v Sarajevu zgubil službo, mi je bilo to nemogoče.«

Dr. Kukovec: »Ali niste spravili v tretji razred tudi veliko volilcev, ki niso bili opravičeni.«

Eržen: »Da! napravili smo jim 5 K davka.«

Obtoženec Kregar.

Predsednik: »Ali se čutite krivega.«

Kregar: »V nobenem oziru, Eržena nisem nikdar navajal k takim dejanjem. Eržen me je prosil, naj podpiram njegovo prošnjo, da postane definitivni, kar sem tudi storil. Nekoč me Eržen sreča na cesti in me vpraša: »Ali se Vaša stranka ne bo udeležila volitev?« Jaz sem mu odgovoril: »Težko bo, težko, ker nam dr. Murnik noče dati imenika.« Eržen je nato odgovoril: »Tako pa ne bo šlo. Tako se pa tudi ne bo komandiralo.« Kmalu nato mi je prišel prinašati listke iz občinskega katastra, za kar ga nisem nikdar prosil. Nosil je dolgo. Nankrat pa pride in izjavi, da ne more več listkov prinašati. Pozneje mu je oficijal Hauptman izjavil, da je Eržen napravil velike napake in da se Golob silno jezi. Laž je, da je Eržen nosil k meni akte novembra in decembra, ker je že meseca novembra izstopil iz službe trgovske zbornice.«

Predsednik: »Pa Vi ste bili vendar zelo v zvezi z Erženom. Kaj pa z onimi 200 K, katere ste mu žirirali?«

Kregar: »Prišel je parkrat k meni in mi tožil o svoji revščini. Ker mi je obljubil, da bo vračal mesečno 10 K, sem mu posodil. Plačal je v resnici »Ljudski posojilnici« par obrokov, potem pa prenehal, nakar je »Ljudska posojilnica« prenesla menico na njegovo ime in jo je moral konečno tudi plačati. Sicer sem mu pa večkrat dal po par kron.«

Predsednik: »Kako, da ste mu vedno tako hodili na roko? Poskrbeli ste mu službo pri Zadrugi Zvezi.«

Kregar: »Ni res.«

Predsednik: »Napredna stranka je imela tudi svoj agitacijski lokal. Kaj veste o tem?«

(Dalje.)

Najnovejše vesti, telefonska poročila.

CESTNA REVOLUCIJA V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 23. maja. Že danes na vse zgodaj so bili prostori okoli parlamenta podobni vojaškemu taborišču. Policija in vojaštvo je zasedlo vhode in parlament. Pred parlamentom so bili celi eskadroni konjenice. Zgodaj dopoldne so se začeli shajati delavci, takoj je prišlo do spopadov med policijo in prebivalstvom. Boji so se začeli okoli enajste ure, ko je policija z golimi sabljami planila nad delavstvo, a to se je uprlo. Vest, da so začeli delavci streljati ni resnična, pač pa so začeli streljati policaji, ki so se pomešali med množico in so se hoteli braniti. En policist je v splošni zmešnjavi ustrelil proti vojaštvu, ki je takoj oddalo salvo

proti delavstvu, ker je bil ubit po policištvem strelu nek huzar. Posledica prve salve

je bila grozna, nad sto delavcev je bilo v rani. Nasilje vojaštva je še bolj razburilo delavstvo, ki se je začelo oboroževati, ker pa je konjica bila pripravljena na napad, so demonstranti začeli graditi

barikade.

Zaustavili in prevrnili so tramvajske vozove, demoliralo naokoli, kar so le mogli, podirali svetilke in izza barikad začeli napad na konjenico in vojaštvo. Vojaštvo, ki je bilo na ulicah, je bilo preslabo, prišla je v brzotoku pomoč. Boj se je nato razvil po vseh ulicah, ki vodijo do parlamenta

Budimpešta, 23. maja. Poročil o ranjenicah in mrtvih dosedaj ni mogoče kontrolirati. Dosedaj se oficijalno trdi, da so bile ubite štiri osebe, da je v bolnišnicah nad petdeset ranjenec, večina smrtonovarnih; policija noče poročati nič natančnejšega o ranjenicah. Tako se razglašajo po mestu, da je v bolnici umrlo že nad dvajset ranjenec. Mnogo ranjenec pa so pripeljali v zasebno oskrbo. Policija je artiljara nad 200 oseb. Vlada grozi z obsednim stanjem.

Budimpešta, 23. maja. Doselej se more konstatirati, da so bile pri demonstracijah ubite štiri osebe in sicer en delavec, en dvajsetleten šolski učenec, ki je šel iz šole, en okonjeni policist in en vojak. Število ranjenec se ne da določiti, presega pa gotovo 200 oseb. Keliko jih je že umrlo po bolnišnicah ni mogoče reči. Vsa okolica parlamenta je demolirana, vse pohištvo iz kavarn, gostilnic in prodajalnic je na ulici ter tvori barikade, polojaj je od hipa do hipa nevarnejši.

Budimpešta 23. maja. Justhova in Kossuthova stranka sta nadaljevali z mirno obstrukcijo, ko se je v zbornici zvedelo za dogodke na ulici je nastalo velikansko razburjenje. Predsednik Ticza se ni zmenil za to in odbral postopanje policije in vojaštva to je izzvalo grozne skandale v zbornici. Predsednik je moral sejo prekiniti, vršila se je nato tajna seja. — Ob eni uri se je sestal ministrski svet, ki se je bavil z vprašanjem razglasitve obsednega stanja, ter najostrejših odredb proti socialno demokratski stranki.

GENERALNI ŠTRAJK V ZAGORJU.

Zagreb 23. maja. Delavstvo v hrvaškem Zagorju je solidarno z ogrskim proletarijatom proklamiralo generalni štrajk. Zagrebški komisarjat je pozval izdavitelja lista »Crvena Sloboda« Bukšeka, da morajo delavci takoj ustaviti izdajanje tega lista, ker sicer se razpuste vse delavske organizacije. Te so imele takoj nato konferenco, kjer se je sklenilo, izdajati tudi nadalje »Crveno Slobodo« ter izročiti komisarjatu najodločnejši protest, v katerem organizacije izjavljajo, da stopi v slučaju razpusta organizacij vse delavstvo v generalni štrajk.

CUVAJ NA DUNAJU.

Dunaj, 23. maja. Včeraj se je mudil v Budimpešti hrvaški komisar Cuvaj, kjer je delj časa konferiral z ministrskim predsednikom za Hrvaško Josipaichem, danes pa je dospel semkaj, kjer ga je cesar sprejel v avdijenci. Cuvaj je položil prisego kot tajni cesarski svetnik.

MINISTRSKA KRIZA V SRBIJI.

Belgrad, 23. maja. Politiška situacija še vedno ni jasna. Dr. Pašić smatra, da sedaj še ni ugoden čas, da se sestavi definitivno koalicijsko ministrstvo, zlasti, ker se desidentit vedno bolj nagibljejo nazaj k staroradikalni stranki. O situaciji se sodi sedaj tako, da vodi vladne posle s sedanjem kabineto naprej sedanjim ministrski predsednik Milovanović, ali pa da prevzame sestavo sedanjega, a deloma rekonstruiranega kabineta skupštinski predsednik Andra Nikolić. Zadnja verzija je veliko verjetnejša. Do jeseni pa se upa doseči sestavo koalicijskega ministrstva s Pašićem na čelu. Na ta način se prepreči razpust novoizvoljene

skupštine. V prihodnjih dnevih pače končna odločitev.

ALBANSKA VSTAJA.

Skoplje, 23. maja. Na čelo albanskega gibanja je stopil zopet glasovit albanski velikaš Isa Boljetinac, ki poveljuje nad celo armado albanskih ustašev. Boljetinac je vodil že zadnji albanski ustanek, a se je pomiril s turško vlado in se vrnil v svojo rodno vas Boljetince, kjer je živel skoro eno leto kot miren zasebnik. A dogodki zadnjih dni so ga zopet poklicali na bojišče in kakor se javlja, je Boljetinac prisegel ustašem, da se ne umakne prej dokler ne zmaga albanska stvar.

Skoplje, 23. maja. Tukajšnji ruski konzul se je v Decanu sestal z voditeljem Albancem Zajimom. Konzul se je temeljem tega pogovora izrazil o položaju v Albaniji jako pesimistično in povdaril, da pomenja pristop Boljetinca med ustaše največja nevarnost za Turke.

RAZNO.

Špecialist v visoki tatvini. Predvčerašnjim je stal pred praško oprosto navihan tat, ki je znal posebno premeteno krasti v visoki družbi. V več palačah in gradovih se mu je posrečilo, da je pokradel visoke svote, ne da bi mu prišli na sled. Služil je kot točaj, kot lakaj ali kot sluga. Imenuje se Vincenc Matyasko. Pred 8 leti se je vrnil iz Afrike in je vstopil v službo pri grofinji Ogli Kolovrat-Krakovski. Tam je kradel tako zvito, da se mu ni moglo nič dokazati. Seveda so ga odslovili. Na to je prišel Matyasko k grofu Dobrenskemu v Hoteboru. Tudi tam je kradel, ker ga je imel grof na sumu ga je zapodil. Na ta način je imel Matyasko več služb — in je povsod kradel. Ker pa so mu postajala tla prevroča, jo je hotel popihati v Ameriko. V Hamburgu ga je policija prišla — on pa je streljal na stražnike. Ti pa so ga vkljub temu prišli in so ga poslali v Avstrijo. Ko se je izvedelo, da je tat so se oglasili razni njegovi prejšnji gospodarji in tako se je izkazalo, da je izvršil veliko tatvino pri tovarnarju Hernychu, kjer je služil kot lakaj. Nadalje je ukradel sledeče velike gospode: princa Turn-Taxis, grofa Kolovrata, barona Pariska, kneza Lobkovica, grofa Czermina, grofa Bellegardea, baronica Nadkerno, princa Lobkovica itd. Matyasko je seveda tajil toda razni juvelirji so dokazali, da jim je on prodajal ukradene dragocenosti. Pred sodišče se je zbrala vsa visoka okradena gospoda in sodišče je obsodilo Matyasko na 4 leta ječe poostrene s postom.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.

Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Proda se lepo ohranjen otročji voziček. Poizve se Spodnja Šiška. Planinska cesta št. 271

Lepa zračna mesečna soba z električno razsvetljavo in kopalnico se odda v Gledališki ulici št. 6 I. nad. vrata 6. Istotam se proda otročja posteljica, dobro ohranjen otročji voziček in pralni stroj zelo pripraven za domačo uporabo. 366—3

Komtoaristinja večja češkega in slovenskega jezika se takoj sprejme v tovarni igralnih kart. 363—3

Spretni šivilje se takoj sprejme. Kje, pove »Prva anončna pisarna«. 348—4

Čenjenim gostom, ki prihajajo v Trst javljamo, da dobe prenočišče v ulici Carradovi št. 18, dve minuti od južnega kolodvora. Za obilen obisk se priporoča Hinko Kosič, voditelj gostilne N. D. V. 336—15

stol je stala v ozadju Valentina nepremično. Tri korake od nje Passavant zelo bled, zelo leden, s pogledom vsesanim v grofa in pričakoval obtožbe, ki dosedaj še ni bila jasno izrečena. Za grofom gruča plemičev, s pestmi na mečevih ročajih. Prizor strašnega soda... Zopet je izpregovoril grof:

— Madame in vi iz plemstva, čuli ste. Gospod de Passavant je prijatelj kraljice, sovražnik mrtvega. Zvezan je z rokovnjači, kar potrjuje brez dvoma pokol v ulici Saint - Martin; zvezan je z Burgundci, ki so ga navidezno hoteli zajeti včeraj jutraj in tako zakriti krivdo svojega gospodarja. Le-ti so mu dali uteči. Gospod de Passavant, pri Bogu in pri vašem izveličanju, zaklinjam vas, da se izpraznite, ali ste bili usodno noč v ulici Barbette?

Passavant je brez oklevanja vzdignil roko in rekel:

— Pri Bogu in pri izveličanju svoje duše izpovedujem, da sem bil usodno noč ne-le v ulici Barbette, ampak celo v neposredni bližini plemenitega vojvode.

Zopet je zavladal mrtvaški molk v dvorani. Čez nekaj hipov pa je dejal Passavant: — Pričakujem... Pričakujem, da brez obotavljanja izrečete, kar mislite!...

— Hoteli ste... je dejal grof. Mislim, da ste vi ubijalec mojega bratranca, vojvode Orleanskega. In kaka je vaša misel, gospodje?

— Naša misel je taka, da je gospod de Passavant ubijalec njega visokosti vojvode Orleanskega! je odgovarjala gruča glasno.

— Kako kazni je zaslužil ta človek? je vprašal sedaj grof.

pred pravo rešiteljico Roselys. Trepetal je po celem telesu. Bil je trenutek globokega ganutja, ki govori svoj božanski jezik le z molkom. Valentina so bile stobile ob izrazu te odkritosrčne hvaležnosti v oči tople solze. Dotaknila se je s prstom plemičeve rame in je dejala tiho:

— Ko se zopet snidem z njo, ki jo imenujete Roselys...

Ni izgovorila! Zakaj Passavant je planil kvišku, podoben blaznemu in čisto izplemenjen. Vojvodinja je preplašeno vzkliznila. Plemič jo je, nevede kaj dela pograbil za roko in kriknil s turobnim glasom:

— Madame, pri Bogu, pri moji duši, pri mojem življenju vas prosim, pazite na svoje besede! Spomnite se, kaj ste izgovorili. Strašen zubelj upanja je preletel mojo mračno dušo... Madame, izrekli ste nemogoče, izrekli, da Roselys živi, živi!...

— Seveda živi! je priprosto potrdila vojvodinja.

— Živi! je zahropel plemič in se opotekel. Saitano! Saitano! Prokleti čarodejec! Bada ti in tvoji laži! Živa! Madame, rešite me, tudi jaz hočem živeti, sedaj vem, da mi je sedela smrt na tilniku, da sem prišel sem, da se dam ubiti, da končam vse, da se rešim groznih muk. Oh, madame, potrdite me, vlijte mi tolažbo v moje ubogo srce, govorite mi o nji, o Roselys! Kje je? Kako se imenuje? O Roselys! Madame, odpustite mi, bila je moje življenje, moje vse!

Valentina je odgovorila brez obotavljanja:

— Roselys živi v Hiši Saint-Pol in se imenuje Odette de Champdivers...

Hiša Saint-Pol.

Naznanilo.

Podpisana zadruga naznanja slav. občinstvu, da bodo trgovine v nedeljo 26. in v ponedeljek 27. maja ob času birmovanja odprte dopoldne in popoldne; tako je cenj. botrom in botricam dana prilika, nakupiti si potrebnih daril.

Zadruga urarjev in optikov v Ljubljani.

MILKO KRAPEŠ,
t. č. načelnik.

„DAN“ se prodaja v Ljubljani v sledečih tobakarnah

po 6 vin. izvod:

JUŽNI KOLODVOR, na peronu.
DRŽAVNI KOLODVOR.
BLAŽ, Dunajska cesta.
SEVER, Krakovski nasip.
PICHLER, Kongresni trg.
ČEŠARK, Šelenburgova ulica.
DOLENC, Prešernova ulica.
FUCHS, Marije Terezije cesta.
MRZLIKAR, Sodna ulica.
ŠUBIC, Miklošičeva cesta.
ZUPANČIČ, Kolodvorska ulica.
PIRNAT, Kolodvorska ulica.
ŠENK, Resljeva cesta.
KOTNIK, Šiška.
TIVOLI, na žel. prel. pri Nar. domu.
KOŠIR, Hilšerjeva ulica.
STIENE, Valvazorjev trg.
SUŠNIK, Rimska cesta.
UŠENICNIK, Židovska ulica.
KLEINSTFIN, Jurčičev trg.
KRIŽAJ, Sp. Šiška.

WISIAK, Gosposka ulica.
KUSTRIN, Breg.
TENENTE, Gradaška ulica.
VELKAVRH, Sv. Jakoba trg.
SITAR, Florjanska ulica.
BLAZNIK, Stari trg.
NAGODE, Mestni trg.
KANC, Sv. Petra cesta.
TREO, Sv. Petra cesta.
KUŠAR, Sv. Petra cesta.
PODBOJ, Sv. Petra cesta.
ELSNER, Kopitarjeva ulica.
BIZJAK, Bohoričeva ulica.
REMŽGAR, Zelena jama.
SVETEK, Zaloška cesta.
KLANŠEK, Tržaška cesta.
JEZERŠEK, Zaloška cesta.
LIKAR, Glince.
STRKOVIČ, Dunajska cesta.
STRAVS, Škofja ulica.

Priporočilo!

Pri nakupovanju suhih in oljnatih barv, lakov, firnežev i. t. d. se obrnite na domačo tvrdko

Premrl & Jančar v Ljubljani.

Prodaja na drobno in debelo. — V zalogi so krasne fasadne barve.

Tovarna: Kolodvorska ulica 18 in Dunajska cesta 20.

Zahtevajte vzorce in cenik.

Apno

priznana najboljša kakovosti priporoča
FRANC WEINBERGER
posestnik apnenic v Zagorju ob Savi.

Del. glavnica:
K 8,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad
K 800.000.

Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Pozor! Botri in botrice! Pozor!

Najcenejši in najugodnejši nakup za birmanska darila je edinole pri

FR. P. ZAJEC, Ljubljana, Stari trg 9.

Brez prisiljevanja za nakup si lahko vsakdo ogleda mojo bogato zalogo najboljših švicarskih ur za gospode in za dame, tudi z briljanti, verižice, zapestnice, uhane, kakor tudi drugo zlatino in srebrnino.

Niklasta moška ura . . . K 3-80	srebrna dolga verižica za
Srebrna damska ura . . . K 7—	dame K 3—
Srebrna moška ura . . . K 7—	srebrna moška verižica K 2-30
14-kar. zlata damska ura K 22—	uhani, zlato na srebro . . K —95
14-kar. zlata moška ura K 44—	14-kar. zlati uhani . . . K 3-50

Za birmance

priporoča

„Angleško skladišče oblek“, O. Bernatovič,

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

obleke, klobuke in slamnike za dečke, kakor tudi obleke za deklice.

Velikanska izbira izgotovljenih oblek za gospode in najnovejša konfekcija za dame.

— ZA BIRMO! —

Najboljši in najcenejši vir za nakup birmanskih daril.

Največja izbira ur, zlatnine, srebrnine.

Srebrne moške ali damske ure po K 980; zlata damska ura K 23—; sreb. verižica K 3—; sreb. dvostranska veriž. (zelo moderna) K 4—.

Fr. Čuden, Ljubljana, Prešernova ulica št. 1
(samo nasproti franč. samostana).

Lastna tovarna ur v Švici. Precizijske ure Alfa, Union, Seeland.

1887 Jubilejni cenik zastonj! 1912

— 430 —

Medtem, ko je vojvodinja govorila, so se odprla vrata s hrupom in grof d' Armagnac je vstopil z dvajsetimi plemiči. Nameril se je naravnost proti Hardyju in komaj je vojvodinja dokončala svoj stavek, je grof zaklical:

— Madame, ali veste ime človeka, ki ste ga vzprejeli in s katerim govorite tako po domače? Ali vam je znano njegovo ime?

— Njegovo ime? je vztrepetala vojvodinja.

— Ni ga povedal, mislil sem si! se je zarežal grof. Človek pred vami, madame, se imenuje — gospod Passavant!

Vojvodinja ni trenila z očesom. Le usta so se odprla sama od sebe in zamrmrala je:

— Tako se imenuje morilec mojega vojvode!

Passavant, bled kakor stena, čelo strašno nagubano, je zrl naravnost grofu v oči. Z mrzlim povdarkom je izpregovoril:

— Da, Hardy, plemič de Passavant. Tako je moje ime in tak moj naziv. Sin Passavanta Hrabrega sem in ponosen sem nanj. Pazite se gospod, kaj govorite in vi vsi. Passavant sem. Kaj iščete pri meni?

Vojvodinja je poslušala, zrla na plemiča, ki je postal hipoma iz udanega človeškega trpin krasna podoba neustrašenosti in odločnosti. In pri pogledu na smelost in na ponos, ki sta se zrcalila na plemičevem licu je bil sklep v njej dozoren: Ne, ne, si je rekla, ta ni njegov morilec!...

— Passavant? je dejal trdo grof. Isti moribiti, ki se je le prikazal, in so se rokovanja v vansenskem gozdiču umaknili kakor na po-velje?

— 431 —

— Isti! je odgovoril Passavant nič manj srepo. Gospod, sumničite me, mesto, da bi me obtožili. Mir gospoda! je glasno zapovedal, ko je vstalo mrmranje med plemiči. Mir, vam pravim, zakaj za več kakor za moje življenje gre tu: za moje ime in za mojo čast! Gospod, žalili ste me vedoma ali nevedoma: rokovanjači so bežali pred mano! Odstopiti in bežati pa menda ni isto!

— Passavant? je nadaljeval grof... Isti, ki je bil na enem večeru razuzdanosti in pijanosti odlikovan od kraljice in se z njo razgovarjal na skrivnem celo noč?

— Razgovarjal, da! Na skrivnem, ne!

— Passavant? Isti, ki je stal v bratovski družini in zvezi z gospodi nazivanimi: volcje burgundskega vojvode v krčmi »Pri obešeni svinji«?

Passavant se je pri teh besedah rezko nasmejal:

— Gospod, dobro ste poučeni! Da, bili smo v zvezi, ki je pa bila vse preje nego bratovska. Gospod Guines bi o tem vedel povedati!

— Ne norčujte se! se je razjezil grof. Pri-segam vas, da se nahajate smrti v obličje!

— Bah! je odgovoril Hardy z ironičnim usmevom... Smejem se smrti, smejem se vam, delam, kar se mi zdi! Madame, oprostite mojim besedam, ali obnašanje teh gospodov je zelo netaktno!

Težek molk je zavladal po teh besedah v dvorani. Somorno razpoloženje je padlo na vse, kakor v sodni dvorani v hipu, ko ima biti izrečena smrtna obsodba. Naslonjena na visoki

Ker se pride dandanes pri hudi konkurenci do denarja le potom

dobre reklame

svetujemo vsem, ki hočejo kaj kupiti ali prodati, ali ki iščejo službe, da naj inserirajo v izbornem in zelo razširjenem slovenskem ne-
odvisnem dnevniku

„DAN“

ker ima to inseriranje gotov uspeh.

Oglase za „DAN“ sprejema po najnižjih cenah „Prva anončna pisarna“ v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 8, katera daje radevolje tudi vse za to potrebne informacije.